

Կ-105⁷-31.07.2017,04.12.2017-ՊԻՄԻ-011/2

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ՕՐԵՆՔԸ**

**«ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հոդված 1. «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» Հայաստանի Հանրապետության 2016 թվականի դեկտեմբերի 16-ի ՀՕ-9-Ն սահմանադրական օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 12-րդ հոդվածի 1-ին մասը լրացնել նոր՝ 7-րդ կետով.

«7) քննարկում է Ազգային ժողովի նախագահի կողմից հանձնաժողով ուղարկված հանրագրերը եւ պատասխանում է դրանց»:

Հոդված 2. Օրենքը լրացնել նոր՝ 123.1-ին հոդվածով.

«Հոդված 123.1. Ազգային ժողով ներկայացված հանրագրերը քննարկելու եւ դրանց պատասխանելու կարգը

1. Հանրագրերն Ազգային ժողովին կարող են ներկայացվել միայն Ազգային ժողովի իրավասության մեջ մտնող հարցերի վերաբերյալ:

2. Հանրագիրը ներկայացվում է Ազգային ժողովի նախագահին ուղղված գրությամբ: Եթե գրությունը սույն հոդվածի 1-ին մասի կամ «Հանրագրերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված պահանջներին՝

1) չի համապատասխանում եւ հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում դրանց չի համապատասխանեցվում, ապա Աշխատակազմը վերադարձնում է գրությունը՝ նշելով պատճառների մասին, իսկ «Հանրագրերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված մերժման հիմքերի առկայության դեպքում մերժում է հանրագրի քննարկումը,

2) համապատասխանում է, ապա Ազգային ժողովի նախագահը հանրագիրն ուղարկում է իրավասու մշտական հանձնաժողով կամ հանձնաժողովներ, եթե հանրագիրը վերաբերվում է մեկից ավելի մշտական հանձնաժողովների իրավասության ոլորտներին:

3. Աշխատակազմը գրանցում է մշտական հանձնաժողով ուղարկված հանրագիրը եւ այն տեղադրում է Ազգային ժողովի պաշտոնական ինտերնետային կայքում:

4. Մշտական հանձնաժողովի նախագահը հանրագիրն ստանալուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, այն ուղարկում է հանձնաժողովի անդամներին, որոնք կարող են հանրագիրը ստանալուց հետո՝ երկշաբաթյա ժամկետում ներկայացնել հանրագրի պատասխանի նախագիծ: Եթե սահմանված ժամկետում հանրագրի

պատասխանի նախագիծ չի ներկայացվում, ապա հանրագրի պատասխանի նախագիծը մեկ շաբաթվա ընթացքում մշակում եւ հանձնաժողովի քննարկմանն է ներկայացնում հանձնաժողովի նախագահը: Հանձնաժողովի նախագահը կարող է հանրագրի պատասխանի նախագիծ մշակել նաեւ հանձնաժողովի այլ անդամի կողմից հանրագրի պատասխանի նախագիծ ներկայացվելու դեպքում:

5. Հանձնաժողովի նիստում հանրագրի պատասխանի նախագիծը քննարկվում է ընդհանուր կարգով: Եթե ներկայացվել է մեկից ավելի նախագիծ, ապա դրանք քննարկվում են Կանոնակարգի 112-րդ հոդվածի 2-րդ մասին համապատասխան: Եթե հանրագրի պատասխանի վերաբերյալ հանձնաժողովը որոշում չի կայացնում, ապա հարցի քննարկումն համարվում է ավարտված:

6. Հանձնաժողովի նախագահը հանձնաժողովի որոշմամբ հաստատված հանրագրի պատասխանը, իսկ պատասխանի վերաբերյալ որոշում չկայացվելու դեպքում՝ համապատասխան գրությունը երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում ուղարկում է Աշխատակազմ, որն այն ստանալուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում ուղարկում է անհատական հանրագիրը ներկայացրած անձին կամ կոլեկտիվ հանրագրում որպես պատասխանատու նշված անձին: Հանրագրի պատասխանը տեղադրվում է Ազգային ժողովի պաշտոնական ինտերնետային կայքում:

7. Հանրագրերի վերաբերյալ Ազգային ժողովի նախագահի, մշտական հանձնաժողովների, ինչպես նաև հանրագիրը վերադարձնելու, հանրագրի քննարկումը մերժելու վերաբերյալ Աշխատակազմի որոշումները կամ այլ գործողությունները (անգործությունը) բողոքարկման ենթակա չեն:»:

Հոդված 3. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

ՏԵՂԵԿԱՆՔ

ՀՀ ԱԺ վեցերորդ գումարման երկրորդ նստաշրջանի 2017 թվականի դեկտեմբերի 8-ի հերթական նիստում 1-ին ընթերցմամբ ընդունված «Անհատական եւ կոլեկտիվ հանրագրերի մասին» և «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքների նախագծերի փաթեթում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու վերաբերյալ

Երկրորդ ընթերցում

Լրամշակված նախագիծ

Կ-105⁷-31.07.2017-ՊԻՄԻ-017/1

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

«ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» Հայաստանի Հանրապետության 2016 թվականի դեկտեմբերի 16-ի ՀՕ-9-Ն սահմանադրական օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 12-րդ հոդվածի 1-ին մասը լրացնել նոր՝ 7-րդ կետով.

«7) քննարկում է Ազգային ժողովի նախագահի կողմից հանձնաժողով ուղարկված հանրագրերը եւ պատասխանում է դրանց»:

Հոդված 2. Օրենքը լրացնել նոր՝ 123.1-ին հոդվածով.

«Հոդված 123.1. Ազգային ժողովի մուտքվածներ կայացված հանրագրերը քննարկելու եւ դրանց պատասխանելու կարգը

1. Հանրագրերն Ազգային ժողովին կարող են ներկայացվել միայն Ազգային ժողովի իրավասության մեջ մտնող հարցերի վերաբերյալ:

2. Հանրագիրը ներկայացվում է Ազգային ժողովի նախագահին ուղղված գրությամբ: Եթե գրությունը սույն հոդվածի 1-ին մասի կամ «Հանրագրերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված պահանջներին՝

1) չի համապատասխանում եւ երեք-հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում դրանց չի համապատասխանեցվում, ապա Աշխատակազմը վերադարձնում է գրությունը՝ նշելով պատճառների մասին ,-իսկ «Հանրագրերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված մեթոման հիմքերի առկայության դեպքում մեթոմ է հանրագրի քննարկումը.

2) համապատասխանում է, ապա Ազգային ժողովի նախագահը հանրագիրն ուղարկում է իրավասու մշտական հանձնաժողով կամ հանձնաժողովներ, եթե հանրագիրը վերաբերվում է մեկից ավելի մշտական հանձնաժողովների իրավասության ոլորտներին:

3. Աշխատակազմը գրանցում է մշտական հանձնաժողով ուղարկված հանրագիրը եւ այն տեղադրում է Ազգային ժողովի պաշտոնական ինտերնետային կայքում:

4. Մշտական հանձնաժողովի նախագահը հանրագիրն ստանալուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, այն ուղարկում է հանձնաժողովի անդամներին, որոնք կարող են հանրագիրը ստանալուց հետո՝ երկշաբաթյա ժամկետում ներկայացնել հանրագրի պատասխանի նախագիծ: Եթե սահմանված ժամկետում հանրագրի պատասխանի նախագիծ չի ներկայացվում, ապա հանրագրի պատասխանի նախագիծը [մեկ շաբաթվա ընթացքում](#) մշակում եւ հանձնաժողովի քննարկմանն է ներկայացնում հանձնաժողովի նախագահը: Հանձնաժողովի նախագահը կարող է հանրագրի պատասխանի նախագիծ մշակել նաեւ հանձնաժողովի այլ անդամի կողմից հանրագրի պատասխանի նախագիծ ներկայացվելու դեպքում:

5. Հանձնաժողովի նիստում հանրագրի պատասխանի նախագիծը քննարկվում է ընդհանուր կարգով: Եթե ներկայացվել է մեկից ավելի նախագիծ, ապա դրանք քննարկվում են Կանոնակարգի 112-րդ հոդվածի 2-րդ մասին համապատասխան: Եթե հանրագրի պատասխանի վերաբերյալ հանձնաժողովը որոշում չի կայացնում, ապա հարցի քննարկումն համարվում է ավարտված:

6. Հանձնաժողովի նախագահը հանձնաժողովի որոշմամբ հաստատված հանրագրի պատասխանը, իսկ պատասխանի վերաբերյալ որոշում չկայացվելու դեպքում՝ համապատասխան գրությունը երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում ուղարկում է Աշխատակազմ, որն այն ստանալուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում ուղարկում է անհատական հանրագիրը ներկայացրած անձին կամ կոլեկտիվ [հանրագրում որպես պատասխանատու նշված անձին](#) ~~հանրագիրը ներկայացրած անձանց ներկայացուցչին~~: Հանրագրի պատասխանը տեղադրվում է Ազգային ժողովի պաշտոնական ինտերնետային կայքում:

7. Հանրագրերի վերաբերյալ Ազգային ժողովի նախագահի, մշտական հանձնաժողովների, ինչպես [նաև](#) հանրագիրը վերադարձնելու [հանրագրի քննարկումը մերժելու](#) վերաբերյալ Աշխատակազմի որոշումները կամ այլ գործողությունները (անգործությունը) բողոքարկման ենթակա չեն:»:

Հոդված 3. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

«Հանրագրերի մասին» և «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքների նախագծերի փաթեթում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու վերաբերյալ

	Առաջարկության փոփոխության, լրացման) հեղինակը	Հոդվածը, կետը, որին վերաբերում է առաջարկությունը	Առաջարկությունը (փոփոխությունը, լրացումը)	Առաջարկության վերաբերյալ հեղինակի (հիմնական զեկուցողի եզրակացությունը)	Առաջարկությունն ընդունելու կամ մերժելու վերաբերյալ հանձնաժողովի որոշումը
	1	2	3	4	5
«Հանրագրերի մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծ					
1.	ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Ռուստամ Մախմուդյան	Հոդված 5	1. «Հանրագրերի մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի 5-րդ հոդվածի 4-րդ կետում «Հանրագիրը ներկայացվում է հայերեն» նախադասությունից հետո ավելացնել «բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի» բառերը, նկատի ունենալով՝ «Լեզվի մասին» խարտիայով և «Լեզվի մասին» ՀՀ օրենքով՝ ազգային փոքրամասնությունների համար նախատեսված բացառությունները:	Ընդունվել է. «Հանրագրերի մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի 5-րդ հոդվածի 4-րդ մասը շարադրվել է հետևյալ խմբագրությամբ՝ «Հանրագիրը ներկայացվում է հայերեն, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի»: Համապատասխան փոփոխություն է	Ընդունվել է:

				կատարվել նաև նախագծի 9-րդ հոդվածի 1-ին մասի 5-րդ կետում բացառելու նման հիմքով հանրագրի մերժումը:	
2.	ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Արփիինե Հովհաննիսյան	Հոդված 6, 1-ին մաս	1. Նախագծի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 7-րդ կետից հանել հիմնավորում ներկայացնելու պարտականությունը:	Ընդունվել է. Նախագծի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 7-րդ կետը շարադրվել է հետևյալ բովանդակությամբ՝ «հանրագիր ներկայացնող անձի առաջարկը, ինչպես նաև հիմնավորումը՝ ցանկության դեպքում»:	Ընդունվել է:
3.	ՀՀ Կառավարություն	Նախագիծ	1. Ընդլայնել հանրագիր ներկայացնելու իրավունք ունեցող սուբյեկտների շրջանակը՝ համապատասխանեցնելով Սահմանադրության 53-րդ հոդվածին, համաձայն որի յուրաքանչյուր ոք ունի անհատապես կամ այլոց հետ մեկտեղ պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններին ու պաշտոնատար անձանց հանրագիր ներկայացնելու և ողջամիտ ժամկետում պատշաճ պատասխան ստանալու իրավունք:	Ընդունվել է. Նախագծի 5-րդ և 9-րդ հոդվածներում կատարվել են համապատասխան փոփոխություններ:	Ընդունվել է:

		Հոդված 1-ին, 1-ին մաս	2. Վերանայել նախագծի 1-ին հոդվածի 1-ին մասի կետերի համարակալումը:	Ընդունվել է. Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:	Ընդունվել է:
		Հոդված 6, 1-ին մաս	3. Նախագծի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 5-րդ կետը «բնակության» բառից հետո լրացնել «կամ հաշվառման» բառերով:	Ընդունվել է. Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:	Ընդունվել է:
		Հոդված 15	4. Նախագծի 15-րդ հոդվածի վերնագիրը շարադրել հետևյալ կերպ. «Հանրագրի վերաբերյալ ընդունված որոշումների, պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ու պաշտոնատար անձանց գործողության (անգործության) բողոքարկումը»:	Ընդունվել է. Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:	Ընդունվել է:
«Ազգային ժողովի կանոնակարգ» Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքների նախագիծ					
			5. «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» ՀՀ սահմանադրական օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ սահմանադրական օրենքի նախագծի 2-րդ հոդվածով նախատեսվող հոդված 123.1-ի 1-ին մասի 2-րդ կետը «մասին» բառից հետո լրացնել «իսկ «Հանրագրերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված մերժման հիմքերի	Ընդունվել է. Կատարվել են համապատասխան փոփոխություններ:	Ընդունվել է:

			առկայության դեպքում մերժում է հանրագրի քննարկումը» բառերով, իսկ 7-րդ մասում ավելացնել հանրագրի քննարկումը մերժելու մասին որոշումը:		
			6. «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» ՀՀ սահմանադրական օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ սահմանադրական օրենքի նախագծի 2-րդ հոդվածով նախատեսվող հոդված 123.1-ի 4-րդ մասում սահմանել պատասխանի նախագիծը հանձնաժողովի նախագահի կողմից մշակելու եւ հանձնաժողովի քննարկմանը ներկայացնելու ժամկետ:	Ընդունվել է. Մշտական հանձնաժողովի նախագահի կողմից պատասխանի նախագիծ մշակելու և հանձնաժողովի քննարկմանը ներկայացնելու համար սահմանվել է մեկ շաբաթյա ժամկետ:	Ընդունվել է:
			7. «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» ՀՀ սահմանադրական օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ սահմանադրական օրենքի նախագծի 2-րդ հոդվածով նախատեսվող հոդված 123.1-ի 6-րդ մասում «կոլեկտիվ հանրագիրը ներկայացրած անձանց ներկայացուցչին» բառերը փոխարինել «կոլեկտիվ հանրագրում որպես պատասխանատու նշված անձին» բառերով:	Ընդունվել է. Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:	Ընդունվել է:

	Պատգամավոր Հրայր Թովմասյան	123.1-ին հոդվածի վերնագրում	«Ազգային ժողովին ուղղված» բառերը փոխարինել «Ազգային ժողով ներկայացված» բառերով:	Ընդունվել է:	Ընդունվել է:
	Պատգամավոր Հրայր Թովմասյան	123.1-ին հոդվածի 2- րդ մասի 1-ին կետ	«Երեք» բառը փոխարինել «հինգ» բառով:	Ընդունվել է:	Ընդունվել է: